

Datum: 2025-01-23
Handläggare: Kurt Lindman
Diarienummer: 0135/25

miljoforvaltningen@miljo.goteborg.se
rose-marie.nilsen@miljo.goteborg.se

RENOVAS REMISSVAR PÅ PROMEMORIAN "KOMPLETTERANDE BESTÄMMELSER TILL EU-FÖRORDNINGEN OM BATTERIER"

Syftet med EU-förordningen om batterier och status på Renova

Renovas remissgruppen fick kännedom om handlingen den 17 januari, svar ska lämnas den 24 januari. Den korta svarstiden har gjort det svårt att hinna analysera alla delar av förslagen. Renova AB arbetar på uppdrag av kommuner och Renova miljö arbetar på den kommersiella avfallsmarknaden.

Målen med EU-förordningen är dels att bidra till den inre marknadens effektiva funktion, dels förebygga och minska batteriers negativa miljöpåverkan och skydda miljön och människors hälsa genom att förebygga och minska de negativa effekterna av genereringen och hanteringen av batteriavfall (art 2).

Kapitel 8 i EU-förordningen tar upp hanteringen av förbrukade batterier. EU har beslutat om att ett utökat producentansvar införs och att producenter ska uppfylla kraven i artiklarna 8 och 8a i direktiv 2008/98/EG samt övriga bestämmelser den nya förordningen om kompletterade bestämmelser till EU-förordningen om batterier 2025:000 som ska träda i kraft samtidigt med batteriförordningen den 18 augusti 2025. Den gamla svenska batteriförordningen upphävs samma datum.

Renova Miljö har sedan Elkretsen bildades haft uppdraget att sortera bärbara batterier från hela södra Sverige, ca 80 kommuner. I december meddelade Elkretsen att uppdraget kommer upphöra i slutet av maj 2025. Uppdraget ska gå till två andra organisationer. Det betyder att det är oklart om Renova Miljö är anslutet till en producentansvarsorganisation efter den sista maj 2025. Då endast de som är anslutna eller har uppdrag genom en producentansvarsorganisation får befatta sig med hantering, t ex insamling, transport, demontering (batteri monterad i apparat) och sortering av batterier.

Omfattningen på Renova Miljös batterisortering för Elkretsen har varit ca 1 500 ton per år sedan 80-talet till idag. Renova Miljös egen insamling av bärbara batterier och startbatterier ligger mellan 100–200 ton per år de senaste åren. Ska Renova Miljö fortsätta erbjuda tjänster kring batterier måste Renova Miljö vara ansluten till en PRO.

Renova AB kommer i samband med att FNI införs bli en betydande insamlare av bärbara batterier i storleksordningen 200–300 ton/år. Den verksamheten kan fortsätta då regelverket för batterier från kommunalt avfall tillåter sådan insamling beställd av offentlig avfallsmyndighet.

Allmänna synpunkter

Den nya batteriförordning är i grunden positiv genom att införa ett utökat producentansvar som måste uppfylla minikraven i avfallsdirektivet. Kraven på producenterna sätter fokus på viktig återvinning av sällsynta material samt innehåller krav på en hållbar processkedja, dvs tillverkarna ska visa tillbörlig aktsamhet.

Det tveksamma med den faktiska tillämpningen brukar vara att stora nationella aktörer verkar få de flesta uppdragen vilken minskar möjligheterna för små och medelstora aktörer, t ex regionala och lokala aktörer. Det finns därför en risk i att viktig erfarenhet inte tas till vara när nya aktörer tar över. Jämför med utvecklingen inom förpackningar. Efter 30 år av lågservicenivå tog man steget till hög servicenivå, vs FNI.

Detaljerade synpunkter

7.8 Insamling av förbrukade batterier (s46-47)

Det är bra att Batteriförordningen och promemorian skapar en särskild fil för batterier som samlas in som kommunalt avfall. Vem som ska ta emot och vilka behållare som ska användas är fortfarande oklart. Renova anser ändå det regelverket bra.

Det är idag oklart vilka insamlingsplatser de tre befintliga producentansvarsorganisationerna valt ut för verksamhetens batterier. Det medför att vi inte vet om Renova Miljös kommer ingå i Elkretsens eller Batterireturs nationella insamlingsnät. Det påverkar i sin tur styckegodshämtningen på Renova Miljö eftersom man inte kan utföra insamling och transportuppdrag efter den 18 augusti 2025 om Renova Miljö inte blivit ansluten till en eller kanske två PRO.

Det kan beröra kunder negativt som då de måste hitta alternativ väg för att lämna tillbaka förbrukade batterier. Att en insamling är kostnadsfri är väl bra men slutanvändaren kan kräva tydlig information om hur den ska hitta den nya kanalen. Erfarenheten hittills är att små och medelstora företag ofta har den sämsta sorteringen av förpackningar då de inte har betydande volymer.

Renova Miljös enhet för FA är en mottagare av elavfall. Då batterier finns i vissa apparater inte kommer kunna genomföra demonteringen om vi inte har ett uppdrag att göra det. Samtidigt är regelverket tydligt, batterier ska skiljas från apparater så snart möjligt.

7.17 Löpande dialog (s 54)

Medlemsstaterna ska säkerställa en löpande dialog mellan relevanta aktörer som deltar i genomförandet av system för utökat producentansvar. Naturvårdsverket skriver "I nuläget förs dialoger mellan olika aktörer inom producentansvaret för batterier. Det sker dock inte på ett organiserat sätt eller på regelbunden basis".

Producentansvarsorganisationer har skyldighet att inrätta system för återtagande och insamling av förbrukade batterier. Renova finner det minder bra att som en ganska stor aktör inom både insamling och sortering av batterier ännu inte fått information om hur det nya systemet ska se ut. Renova har idag resurser i form av sorterare, chaufförer och säljare som inte vet om uppdragen kommer fortsätta eller upphöra. Både Naturvårdsverket och PRO kunde ha agerat snabbare i sin kommunikation se avfallsdirektivet om tydliga roller och ansvarsområden (8a 1a) samt 33 § i den nya förordningen om kompletterande bestämmelse "Naturvårdsverket ska se till att relevanta aktörer ges möjlighet att föra en löpande dialog i frågor som har betydelse för producentansvaret". Renova menar att en viktig anledning till god dialog är att det tar tid att etablera nya kanaler för batterier. Utan dialog kan viktig kunskap kring insamling gå förlorad vilket kan påverka insamlingsresultatet negativt.

Ekonomisk hållbarhet

Införandet av ett utökat producentansvar innebär lätnader för slutanvändare som dels kommer erbjuda en kostnadsfri insamling. Det betyder att producenterna måste bygga upp ett nationellt system för de fem batterityperna. Producenterna blir skyldiga visa tillbörlig aktsamhet samt betala avgift till en Producentansvarsorganisation enligt det system denna bygger upp och som ska ta hänsyn till hur enkelt det är att återvinna batteritypen.

Social hållbarhet

Batterier kommer få tydliga symboler samt ges en QR-kod som ger tillgång till mer information om batteriet och tillverkaren.

Ekologisk hållbarhet

Målet är att mer nickel, kobolt, litium och bly ska återvinnas. Producenterna ska även visa hur de uppströms processerna förbättras med avseende på hållbarhetsfrågor. Batterierna kommer i högre grad att ingå i det tekniska kretsloppet och bidra till råvaruförsörjningen inom EU.

Marlene Hedendahl

Tf VD Renova AB/Renova Miljö AB

